

Таїса Смагіна –

кандидат педагогічних наук, завідувачка кафедри методики викладання навчальних предметів Комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради, м. Житомир, Україна.

Коло наукових інтересів: проблеми методики навчання суспільствознавчих предметів, компетентнісний підхід в освіті, освіта для сталого розвитку, проблеми освіти дорослих, громадянська освіта.

e-mail: smagina1967@gmail.com

Оксана Шуневич –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання навчальних предметів Комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради, м. Житомир, Україна.

Коло наукових інтересів: дослідження теоретичних та практичних проблем методики навчання української мови й літератури, різних аспектів розвитку мовної особистості учня в контексті вимог, професійного розвитку вчителя-словесника. Автор курсу за вибором «Робота з навчальними текстами».

e-mail: oshunevich@gmail.com

<https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-2-73-80>

УДК 37.091.12:005.9633

УМОВИ РОЗВИТКУ ГНУЧКИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS) ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

У статті досліджено шляхи розвитку гнучких навичок педагогів у системі післядипломної освіти. Із цією метою проаналізовано основні функції, виділені у професійному стандарті «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» на предмет наявності аспектів розвитку гнучких навичок як складової компетентності. Створено чотирьохблочкову карту розвитку гнучких навичок (soft skills) педагогів на курсах підвищення кваліфікації. Запропоновано перспективи наскрізних тем з акцентом на розвиток гнучких навичок (soft skills) учителів для використання на курсах підвищення кваліфікації. Сформульовано умови вдосконалення гнучких навичок педагогічних працівників у процесі післядипломної освіти.

Ключові слова: гнучкі навички; підвищення кваліфікації вчителів; професійна компетентність; професійний стандарт.

Постановка проблеми. Зміни, що відбуваються в сучасному освітньому середовищі України впливають і на систему післядипломної освіти. У зв'язку з прийняттям нових нормативно-правових документів у сфері освіти, установам, що забезпечують розвиток професійних компетентностей педагогів, доводиться виявляти гнучкість та адаптивність як відповідно до державних вимог, так і до нових запитів освітянської спільноти. Концепція Нової української школи передбачає зміну ставлення до діяльності педагога шляхом мотивування його до творчості й самовдосконалення через особисту та професійну свободу [4]. Водночас типова освітня програма для підвищення кваліфікації педагогічних працівників, затверджена наказом МОН України від 15.01.2018 № 3, чітко унормовує перелік компетентностей, визначаючи профіль компетентностей учителя почат-

6. Професійний стандарт “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти” [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua>
7. Смагіна Т. М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти / Т.М. Смагіна // Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти регіону: збірник матеріалів конференції / За ред. О. В. Пастовенського. – Житомир, 2017. – С - 21.
8. Шуневич О.М. Фасилітативний підхід як умова трансформаційного навчання вчителів у післядипломній освіті / О. М. Шуневич // Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти: Матеріали I Всеукраїнської заочної науковопрактичної конференції / Навчально-науковий інститут права НУВГП. – Рівне, 2018. – С. 219-224.

References

1. Baczunov S. N., Derecha Y. Y., Kungurova Y. M., Sly'zko E. V. Sovremennye deterny'nanty razvy'ty'ya soft skills // Nauchno-metody'chesky'j elektronnyj zhurnal «Koncept». – 2018. – # 4. – S. 198–207.
2. M. I. Skry'pny'k Teknologiyi profesijnogo rozvy'tku pedagogiv: metody'chny'j poradny'k / Uporyadny'ky': Tamara My'xajlivna Sorochan, Mary'na Ivanivna Skry'pny'k; navch.- metod. posib.; Derzh. vy'shh. navch. zal. «Un-t menedzh. osvity'». – K., 2016. – 231 s.
3. Nakaz MON vid 15.01.2018 # 36 “Pro zatverdzhennya Ty'povoyi osvitnoyi programy' organizaciyi i provedennya pidvy'shennya kvalifikaciyi pedagogichny'x pracivny'kiv zakladamy' pisl'yady'plomnoyi pedagogichnoyi osvity'” [elektronny'j resurs]. – Rezhy'm dostupu: <https://imzo.gov.ua/2018/01/16/nakaz-mon-vid-15-01-2018-36-pro-zatverdzhennya-typovoyi-osvitnoyi-prohramy-orhanizatsiji-i-provedennya-pidvyschennya-kvalifikatsiji-pedahohichnyh-pratsivnykiv-zakladamy-pislyadyplomnoyi-pedahohichn/>
4. Nova Ukrayins'ka shkola: konceptual'ni zasady' reformuvannya seredn'oyi shkoly' [elektronny'j resurs]. – Rezhy'm dostupu: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola>.
5. Osvita dorosly'x: teorety'chni i metodologichni zasady': [monografiya] / avt. kol.: Luk'yanova L.B., Sigayeva L.Ye., Anishhenko O.V., Zinchenko S.V., Banit O. V., Lapayenko S.V., Vasy'lenko O.V. – K.: Pedagogichna dumka, 2012. – 272 s.
6. Profesijny'j standart “Vchy'tel' pochatkovy'x klasiv zakladu zagal'noyi seredn'oyi osvity'” [elektronny'j resurs]. – Rezhy'm dostupu: <https://mon.gov.ua>
7. Smagina T. M. Zmishhennya akcentiv z hard skills na soft skills v pidvy'shenni profesijnoyi kompetentnosti pedagogiv u sy'stemi pisl'yady'plomnoyi osvity' / T.M. Smagina // Rozvy'tok profesijnoyi kompetentnosti pedagogiv u sy'stemi pisl'yady'plomnoyi pedagogichnoyi osvity' regionu: zbirny'k materialiv konferenciyi / Za red. O. V. Pastovens'kogo. – Zhy'tomy'r, 2017. – С - 21.
8. Shunevy'ch O.M. Fasy'lity'vny'j pidxid yak umova transformacijnogo navchannya vchy'teliv u pisl'yady'plomnij osviti / O. M. Shunevy'ch // Suspil'ni dy'scy'pliny' yak zasib formuvannya cy'vilizacijnoyi kompetentnosti zdobuvachiv osvity': Materialy' I vseukrayins'koyi zaochnoyi naukovoprakty'chnoyi konferenciyi / Navchal'no-naukovy'j insty'tut prava NUVGP. – Rivne, 2018. – S. 219-224.

Тайса Смагіна, кандидат педагогічних наук, завідувача кафедри методики преподавания учебных предметов Коммунального учреждения «Житомирский областной институт последипломного образования» Житомирского областного совета, г. Житомир, Украина

Оксана Шуневич, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики преподавания учебных предметов Коммунального учреждения «Житомирский областной институт последипломного образования» Житомирского областного совета, г. Житомир, Украина

УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ ГИБКИХ НАВЫКОВ (SOFT SKILLS) ПЕДАГОГОВ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ НА КУРСАХ ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ

В статье исследованы пути развития гибких навыков педагогов в системе последипломного образования. С этой целью проанализированы основные функции, выделенные в профессиональном стандарте «Учитель начальных классов заведения общего среднего образования» на предмет наличия аспектов развития гибких навыков как составляющих компонентов компетентности. Разработано четырехблочную карту развития гибких навыков (soft skills) педагогов на курсах повышения квалификации учителей. Предложены перспективы

сквозных тем с акцентом на развитие гибких навыков (soft skills) педагогов для использования на курсах повышения квалификации. Сформулированы условия совершенствования гибких навыков учителей в процессе последиplomного образования.

Ключевые слова: гибкие навыки, повышение квалификации учителей, профессиональная компетентность, профессиональный стандарт.

Taisa Smahina, Candidate of Pedagogical Sciences (PhD in Pedagogy), Head of the Department of Methodology of Teaching of the municipal institution "Zhytomyr Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education" Zhytomyr regional council, Zhytomyr, Ukraine

Oksana Shunevych, Candidate of Pedagogical Sciences (PhD in Pedagogy), Associate Professor at the Department of Methodology of Teaching of the municipal institution "Zhytomyr Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education" Zhytomyr regional council, Zhytomyr, Ukraine

CONDITIONS FOR THE DEVELOPMENT OF TEACHERS' SOFTSKILLS DURING REFRESHER COURSES FOR TEACHERS

The article examines the development of flexible skills of teachers in the system of postgraduate education. To describe the main ideas that form the outline of the requirements for the process and the result of the development of professional competence of modern teachers, the main functions identified in the professional standard "Primary school teacher of general secondary education" have been analyzed for the presence of aspects of the development of flexible skills as a part of a professional competence. The analysis of the standard detected a number of flexible skills that should be formed according to the teacher's job functions, however, we believe that the "Communication" section is not sufficiently detailed. A 4-block-map of development of teachers' softskills in refresher courses for teachers was created. Therefore, the prospectuses of classes were developed, which are appropriate to be included in the curriculum for advanced training courses for teachers. They are cross-cutting in nature, that is, they are universal for all categories of students with an emphasis on the development of teachers' softskills. The content of such classes, which are offered to choose from for inclusion in the curriculum of teachers' refresher courses was described. The conditions for improving the teachers' softskills in postgraduate education conditions were formulated: updating the content of the curriculum for advanced training courses, which has to provide end-to-end internships with coursework topics which would contribute to the development of softskills; development of the author's programs of advanced training courses for the development of flexible skills (softskills) of teachers, enables teachers to purposefully choose the development of a specifically defined path of self-improvement; improving the organization of the educational process aimed at ensuring the flexibility, accessibility, continuity of educational programs and has the goal of creating conditions for the implementation of various trajectories of improving professional competence, simplifying access to educational products using ICT and network resources; expanding the use of advanced technologies in the course of advanced training aimed at communication, interaction, team building, leadership development; transformation of educational space into coworking, which contributes to the active participation of the teacher in the network interaction in the form of joint educational, research and social projects.

Keywords: softskills; advanced training of teachers; professional competence; professional standard.